

XABARLARI

O'zbekiston respublika tovar-xom ashyo birjasi haftalik gazetasi

KO'PROQ MA'LUMOT
OLISHNI ISTAYSIZMI?

QUYIDAGI VEB-SAHIFAMIZGA
TASHRIF BUYURING

www.uzex.uz

Gazeta 2007-iyuldan chop etila boshlagan

№47 (798) 30.11.2022

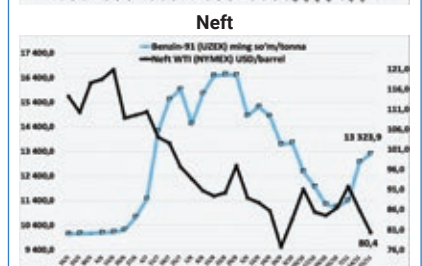
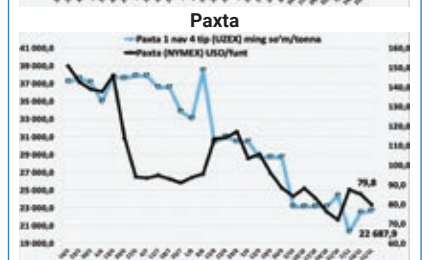
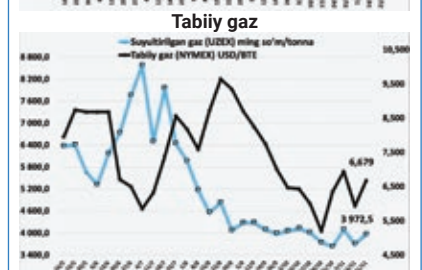
Birja mexanizmlaridan foydalanishni kengaytirish bo'yicha Prezident qarori qabul qilindi

Birja savdo operatsiyalarini yanada kengaytirish, tovar-xom ashyo birjalari va ularning professional ishtirokchilari faoliyatini tartibga solishni takomillashtirish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 24-noyabrda "Iqtisodiyot tarmoqlarida birja mexanizmlaridan foydalanishni kengaytirish hamda birja savdolarini tartibga solish tizimini takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-430 -son Qarori imzolandi.

[To'liq 4-betda](#)

Jahon va ichki bozorlardagi narxlar dinamikasi

Birjaning Navoiy filialida press-tur va davra suhbatlari o'tkazildi

Joriy yil 29 noyabrda "Birja mexanizmlaridan foydalanishni kengaytirish va birjada shaffoflikni ta'minlash" mavzusida ommaviy axborot vositalari ishtirokida O'zbekiston respublika tovar-xom ashyo birjasining Navoiy filialiga press-tur hamda mahalliy tadbirkorlar bilan davra suhbatlari tashkil etildi.

[To'liq 5-betda](#)

Anonslar

[Haftalik indikatorlar](#) [2-betda](#)

[Avtoraqamlar onlayn
auksioni ma'lumotlari](#) [3-betda](#)

[Birja savdolari
sarhisobi](#) [4-betda](#)

[Davlat xaridlari](#) [5-betda](#)

[Birja kotirovkalari](#) [7-betda](#)

O'zRTXB call-markazi:

+998 71 207-00-33

info@rtsb.uz

Bizni ijtimoiy tarmoqlarda kuzating:

@uzexofficial

@uzexuz

@uzexuz

@uzexuz

xarid.uzex.uz

DAVLAT XARIDLARI MAXSUS
AXBOROT PORTALI

HAFTALIK INDIKATORLAR

mln. so'm

Ko'rsatkichlar	14.11-20.11.22	21.11-27.11.22	Dinamika	O'zgarish
"O'zRTXB" AJ savdolaridagi umumiy ko'rsatkich	2 340 139,0	2 542 074,1	▲	201 935,1
<i>xususan:</i>				
Birja savdolari	1 928 510,6	2 088 257,4	▲	159 746,8
Ko'rgazma-yarmarka savdolari	5 433,8	2 783,1	▼	-2 650,7
Avtoraqamlarni sotish bo'yicha onlayn auksion	5 643,5	6 089,6	▲	446,2
Elektron davlat xaridlari	400 551,1	444 944,0	▲	44 392,9
Elektron davlat xaridlarida mablag'larning tejalishi	81 013,1	87 446,5	▲	6 433,4
<i>shu jumladan:</i>				
Budjet buyurtmachilar uchun elektron auksion	181 199,5	223 046,9	▲	41 847,4
Elektron auksionida budjet buyurtmachilarning pul mablag'leri tejalishi	17 377,5	19 404,7	▲	2 027,2
Budjet buyurtmachilar uchun elektron do'kon	115 666,0	116 038,5	▲	372,5
Elektron do'konda budjet buyurtmachilarning pul mablag'leri tejalishi	41 019,8	43 081,8	▲	2 062,0
Korporativ buyurtmachilar uchun elektron auksion	35 677,9	38 431,3	▲	2 753,4
Elektron auksionida korporativ buyurtmachilarning pul mablag'leri tejalishi	5 653,9	7 600,7	▲	1 946,7
Korporativ buyurtmachilar uchun elektron do'kon	68 007,7	67 427,4	▼	-580,3
Elektron do'konda korporativ buyurtmachilarning pul mablag'leri tejalishi	16 961,9	17 359,4	▲	397,5
Kichik biznes va tadbirkorlik sub'ektlari	488 569,5	598 365,6	▲	109 796,1
<i>shu jumladan:</i>				
Kichik biznes va tadbirkorlik sub'ektlari tomonidan mahsulotlarning xarid qilinishi	397 491,5	493 523,9	▲	96 032,3
Kichik biznes va tadbirkorlik sub'ektlari tomonidan mahsulotlarning sotilishi	91 077,9	104 841,7	▲	13 763,8

2022-yil 1-yanvardan 25-noyabrga qadar "O'zRTXB" AJning birja savdo platformasi ko'rsatkichlari

Joriy yil 1-yanvardan 25-noyabrga qadar birja savdolarida 90 138,5 mlrd so'mlik bitimlar tuzilib, 2021 yilning shu davriga nisbatan 40 foizga o'sish kuzatildi.

Tovar aylanmaning asosiy qismini dizel yoqilg'isi 11,1% (10 012,0 mlrd), avtomobil benzini 9,6% (8 631,7 mlrd), mineral o'g'itlar 8,4% (7 570,2 mlrd), mis 7,1% (6 384,4 mlrd), bug'doy 6,4% (5 768,6 mlrd) va paxta tolasi 5,3% (4 795,8 mlrd) tashkil qilmoqda.

O'z navbatida tovar aylanma hajmi hududlar kesimida ko'rsilgan, birinchi uchtalikni Toshkent shahri (22 699,3 mlrd), Toshkent viloyati (11 485,5 mlrd) va Navoiy viloyati (10 469,7 mlrd) egallagan.

Ushbu davr mobaynida jami 9 730 ta sotuvchi tashkilotlar o'z mahsulotlarini sotgan bo'lsa, ushbu tovarlarning xaridorlari sifatida 28 605 ta sub'yektlar ishtirok etishgan. O'z navbatida 4 165 ta tovar markalari bo'yicha 635 mingdan ortiq bitimlar tuzildi.

Tuzilgan bitimlarning (soni bo'yicha) katta qismi un (208 658 ta), avtomobil benzini (90 311 ta), sement (61 916 ta), shakar (32 607 ta), qora metallar prokati (30 919 ta) hamda omuxta yemga (30 721 ta) mahsulotlariga to'g'ri keladi.

Shuningdek, xaridorlarining soni bo'yicha un yetakchilik qilmoqda. Ushbu tovarni 13 236 ta xaridor sotib olgan bo'lib, keyingi o'rinlarda sement 4 943 ta, mineral o'g'itlarda 2 478 ta, omuxta yem 2 396 ta hamda shakar 2 362 ta xaridorlar qayd etildi.

Savdolarida boshlang'ich narxning o'sishi o'rtacha 13,6 foizni tashkil qildi. Lekin ayrim tovarlar bo'yicha narxning o'sish dinamikasi yuqori darajada saqlanib qolmoqda. Xususan, texnik oltingugurt (221%), suyultirilgan gaz (83%), texnik chigit (47%) va polimerlar (33%) narxlarini o'sishi kuzatildi.

Boshlang'ich narx o'sishi hisobiga sotuvchi tashkilotlar jami 10 304,5 mlrd so'm qo'shimcha daromadga ega bo'lgan. Qo'shimcha daromad asosan texnik oltingugurt, avtomobil benzini, gaz kondensati, polimer mahsulotlari, omuxta yem va qurilish oynasi mahsulotlaridan olingan.

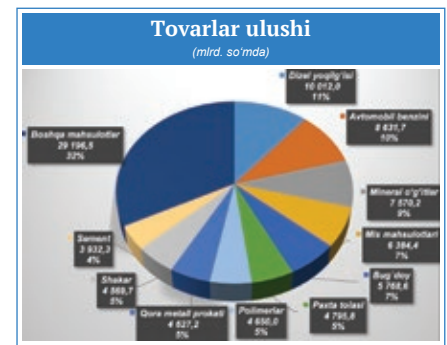
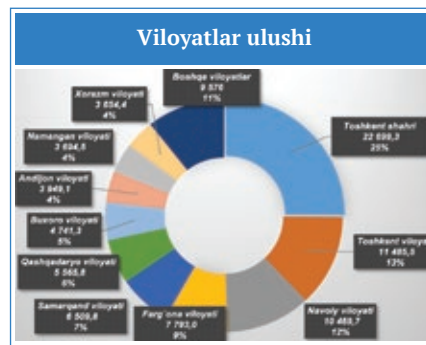
Bundan tashqari, birja savdolarida yuqori likvidli yoki monopoli turdagi mahsulotlar ro'yxatiga kirmagan boshqa birja tovarlari ham sotilishi mumkin. Bunday tovarlarga qurilish materiallari, kimyoviy vositalar, motor moylari va

boshqa turdagi mahsulotlar kiradi.

Ushbu turdagi tovarlarning umumiy savdo aylanmasidagi ulushi 9,3% yoki 8 349,7 mlrd so'mni tashkil qildi. Ushbu ko'rsatkichda piroliz moyi, neft gachi, quvur, po'lat list va boshqa turdagi qurilish mahsulotlari asosiy ulushni egallagan.

E'tiborli tomoni, ushbu yo'nalishda ham

sotuvchilar tomonidan sezilarli darajada qo'shimcha daromad olinmoqda. Jami olingan qo'shimcha daromad 76,0 mlrd so'mni tashkil etmoqda. Bu ko'rsatkichdagi tovarlarning asosiy ulushi piroliz moyi, gach II neft mahsuloti, suyuq ugler oksidi va boshqa xom ashyolar hisoblanadi.

"O'zRTXB" AJ birja savdolari aylanmasi dinamikasi

AVTORAQLAR ONLAYN AUKSIONI BO'YICHA MA'LUMOTLAR

(2022-yil 21-noyabrdan 27-noyabrgacha bo'lgan davrda)

Ko'rilayotgan davr mobaynida avtoraqam.uzex.uz savdo tizimiga jami 5 780 ta avtotransport vositalari uchun ro'yxatdan o'tkazish davlat raqami belgilari joylashtirilgan bo'lib, shundan 2 073 tasi jismoniy shaxslar uchun va 3 707 tasi yuridik shaxslar uchun mo'ljallangan.

2022-yil 21- noyabrdan 27-noyabr oralig'ida

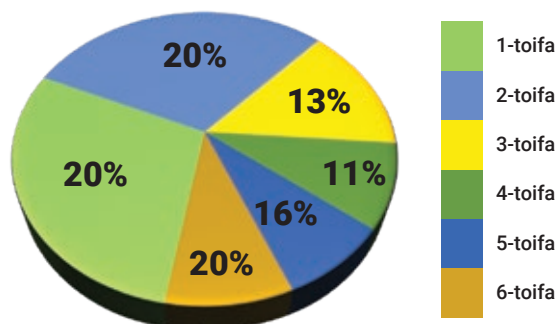
2 326 ta avtoraqamlar bo'yicha aukcion savdolar amalga oshirilgan bo'lib, ularning jami summasi 6 089,6 mln so'mni tashkil etdi. Amalga oshgan bitimlarning 94% ulushi jismoniy shaxslarga (5 704,1 mln so'mga teng 2 210 ta avtoraqam) va 6% ulushi yuridik shaxslarga (385,5 mln. so'mga teng 116 ta avtoraqam) to'g'ri keladi.

Tuzilgan bitimlarning bittasi bo'yicha o'rtacha qiymat 2,6 mln so'mni tashkil etib,

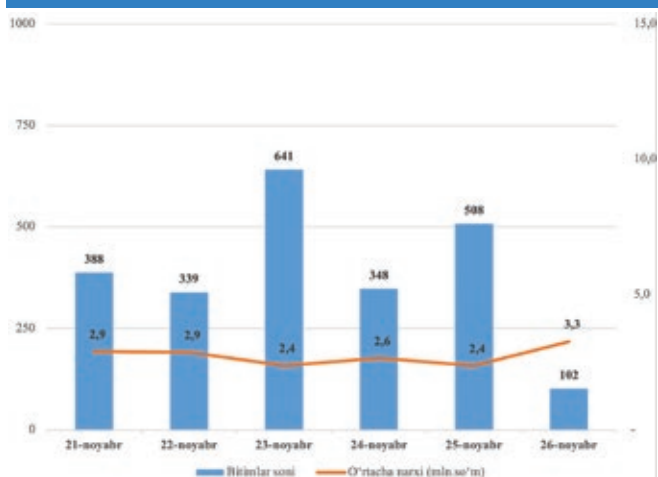
sotilgan avtoraqamlarning eng past bahosi 606,0 ming so'mni, eng qimmat avtoraqamning bahosi esa 90,9 mln so'mni tashkil qildi.

Bundan tashqari, avtoraqam.uzex.uz axborot tizimida ro'yxatdan o'tgan talabgorlar soni 496 992 nafarni tashkil etmoqda, shulardan 474 747 nafari jismoniy shaxslar va 22 245 nafari yuridik shaxslarga to'g'ri keladi.

Toifalar bo'yicha

Avtoraqlar bo'yicha 2022-yil 21-noyabrdan 27-noyabr oralig'ida bitimlar soni va o'rtacha narxlar to'g'risida ma'lumot

Shuningdek, 2022-yil 21-noyabrdan 27-noyabr oralig'ida talab yuqori bo'lgan avtoraqamlarning o'rtacha narxlarini quyidagilarni tashkil etdi:

Avtoraqam	Avtoraqam o'rtacha narxi	Avtoraqam	Avtoraqam o'rtacha narxi
1-toifa		4-toifa	
007	30 900 000	099	5 688 000
700	30 900 000	779	5 688 000
888	20 085 000	747	5 232 000
100	19 908 000	330	4 320 000
2-toifa		5-toifa	
800	9 832 500	979	6 060 000
444	9 180 000	181	5 085 000
202	8 320 000	989	3 750 000
080	7 068 000	755	2 745 000
3-toifa		6-toifa	
090	12 630 000	201	6 138 000
088	7 290 000	750	2 718 000
757	4 530 000	551	2 430 000
090	4 080 000	991	1 890 000
066	3 157 500	299	1 620 000

Toshkent shahri bo'yicha:

Avtoraqam	Avtoraqam o'rtacha narxi	Avtoraqam	Avtoraqam o'rtacha narxi
1-toifa		4-toifa	
777	31 462 500	771	4 246 000
111	17 850 000	702	3 706 800
007	16 950 000	787	3 652 800
700	16 528 125	711	3 520 500
2-toifa		5-toifa	
010	25 326 000	571	3 377 000
070	12 770 000	177	3 294 000
077	12 345 000	575	3 063 375
707	11 974 285	818	3 006 000
3-toifa		6-toifa	
770	8 734 285	201	3 337 500
717	8 595 000	501	2 390 250
701	7 875 000	071	2 178 000
400	7 755 000	221	2 175 428
008	7 125 000	017	2 113 200

Qoraqalpog'iston Respublikasi va viloyatlar bo'yicha:

Hudud	Bitimlar soni	Bitimlar summasi (mln.so'm)	O'rtacha o'sish (%)
Andijon	73	233,5	125%
Buxoro	139	537,7	245%
Toshkent shahri	366	1 139,4	31%
Jizzax	281	676,0	83%
Qashqadaryo	167	509,9	187%
Navoiy	63	119,9	84%
Namangan	120	422,0	181%
Qoraqalpog'iston Respublikasi	75	137,0	93%
Samarqand	258	484,0	130%
Surxondaryo	130	424,6	233%
Sirdaryo	152	322,7	51%
Toshkent viloyati	123	205,9	63%
Farg'ona	13	108,7	2%
Xorazm	366	768,5	87%
Jami	2 326	6 089,6	93%

2022-yil 21-noyabrdan 27-noyabrgacha bo'lgan davrda davlat xaridlarida tizimida TOP 10 - eng ko'p sotilgan tovarlar toifasi

№	Tovar va xizmatlar	Qiymati
1.	Qog'oz	2 425 bitim – 5,3 mlrd. so'm
2.	Elektr jihozlari	2 291 bitim – 19,4 mlrd. so'm
3.	Kompyuter uskunalari	2 021 bitim – 45,0 mlrd. so'm
4.	Tayyor metall buyumlar	1 756 bitim – 12,5 mlrd. so'm
5.	Mashina va uskunalar	1 554 bitim – 50,3 mlrd. so'm
6.	Dori-darmon	1 488 bitim – 34,8 mlrd. so'm
7.	Kimyoviy moddalar	1 417 bitim – 12,0 mlrd. so'm
8.	Plastik va kauchuk mahsulotlari	1 313 bitim – 12,6 mlrd. so'm
9.	Boshqa tayyor mahsulotlar	1 267 bitim – 23,8 mlrd. so'm
10.	Nashriyot xizmatlari	984 bitim – 38,6 mlrd. so'm

Amerika sessiyasida tabiiy gaz fyucherslari narxi tushib ketdi

28-noyabr kuni Amerika sessiyasida tabiiy gaz uchun fyuchers kotirovkalari pasaydi. Nyu-York tovar birjasida yanvar oyida yetkazib beriladigan tabiiy gaz fyucherslarining bir million BIB (Britaniya issiqlik birligi) 2,51% ga pasayib, 7,16 dollarga sotildi. Sessiyaning minimum bir million BIB uchun dollar belgisi edi. Gaz 6,951 dollardan qo'llab-quvvatlandi va qarshilik 8,177 dollarni tashkil etdi. AQSh dollarining oltita asosiy valyuta savatiga nisbatini ko'rsatadigan USD indeksi fyucherslari 0,55 foizga oshib, 106,50 dollarni tashkil qildi. NYMEX (Nyu-York tovar birjasi)da sotiladigan boshqa tovarlarga kelsak, yanvar oyida etkazib beriladigan WTI neftining fyucherslari 1,19 foizga oshib, bir barreli uchun narx 77,19 dollarni tashkil qildi, yanvar oyida yetkazib beriladigan mazut fyucherslari esa 0,32 foizga tushib, bir gallon uchun 5,16 dollarni tashkil qildi.

Birja mexanizmlaridan foydalanishni kengaytirish bo'yicha Prezident qarori qabul qilindi

Birja savdo operatsiyalarini yanada kengaytirish, tovar-xom ashyo birjalari va ularning professional ishtirokchilari faoliyatini tartibga solishni takomillashtirish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 24-noyabrdagi "Iqtisodiyot tarmoqlarida birja mexanizmlaridan foydalanishni kengaytirish hamda birja savdolarini tartibga solish tizimini takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-430 -son

Qarori imzolandi.

Mazkur Qarorga muvofiq:

- tadbirkorlik subyektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazishda ularni bir vaqtning o'zida birja tizimida akkreditatsiyadan o'tkazish tartibi joriy etiladi;
 - xorijiy yetkazib beruvchilar tomonidan davlat xaridlari tizimida ishtirok etish uchun majburiy tartibda ERI olish talabi bekor qilinadi;
 - tadbirkorlik subyektlarining yuqori likvidli va monopol bo'lmagan mahsulotlarini birja savdolari orqali sotish uchun istiqbolli tovarlar seksiyasi tashkil etiladi;
 - tadbirkorlik subyektlariga, o'z xohishiga ko'ra, birjadan tashqari to'g'ridan-to'g'ri tuzilgan shartnomalar buyicha birjaning hisob-kitob-kliring tizimi orqali kafolatli hisob-kitob xizmatidan foydalanish imkoniyati yaratiladi;
 - mahsulotlarni "forvard" bitimlari asosida sotish tartibi birja savdolari orqali tuziladigan eksport-import shartnomalariga nisbatan xam qo'llaniladi.
- 2022-yil 1-dekabrden 2024-yil 1-yanvargacha qadar kuyidagi tovarlar ichki bozorda faqat birja savdolari orqali realizatsiya qilinadi:
- monopol korxonalar va (yoki) ustav fondi (kapitali)da davlat ulushi 50 % va undan ortiq bo'lgan yuridik shaxslar, ustav fondi (kapitali)ning 50 % va undan ortiq ustav fondi (kapitali)da davlat ulushi 50 % va undan ortiq

bo'lgan yuridik shaxsga tegishli bo'lgan yuridik shaxslar tomonidan ishlab chiqarilgan po'lat shar, metall list prokati, suyuq uglerod oksidi, texnik kislorod, kaustik soda, neft koks, sintetik nafta, barda – ishlab chiqarish xajmining 100%;

- monopol bo'lmagan va (yoki) ustav fondi (kapitali)da davlat ulushi 50% kam bo'lgan yoki davlat ulushi mavjud bo'lmagan yuridik shaxslar tomonidan ishlab chiqarilgan:
 - metall list prokati va sement – ishlab chiqarish hajmining kamida 50%;
 - paxtadan olingan chigit, paxta moyi (shu jumladan, ekstraksiya paxta moyi), qayta ishlangan chigit chiqindilari (shrot, sheluxa) va iste'mol etil spiriti – ishlab chiqarish hajmining 100%.

Shuningdek, Qaror bilan ichki bozorda narxlar keskin oshib ketishining va sun'iy tanqislik vujudga kelishining oldini olish bo'yicha tizimni joriy etish hamda xorijiy ekspertlar va konsalting kompaniyalarini jalb qilgan holda Uzbekiston respublika tovar-xom ashyo birjasini rivojlantirish strategiyasini ishlab chiqish belgilangan.

Mazkur Qarorning to'liq matni bilan birjaning rasmiy veb-saytining Me'yoriy-huquqiy aktlar bo'limida tanishib chiqishingiz mumkin.

Birjaning davlat zaxiralari bo'yicha ixtisoslashtirilgan platformasida dastlabki e'lonlar joylashtirildi

O'zbekiston respublika tovar-xom ashyo birjasi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Davlat zaxiralari boshqarish qo'mitasi bilan birgalikda davzaxira.uzex.uz yangi ixtisoslashtirilgan elektron

savdo platformasini ishga tushirdi.

Mazkur platformada davlat zaxiralari mahsulotlarini aukcion tartibida xarid qilish va sotishni tashkillashtirish hamda barcha savdo ishtirokchilari uchun teng sharoitlarni yaratib berish maqsadida ishlab chiqilgan va joriy etilgan.

Platformadagi onlayn-auksionlar "O'zdvaxira" qo'mitasi va "O'zbekiston respublika tovar-xom ashyo birjasi" AJ tomonidan 2022-yil 22-sentyabrda tasdiqlangan savdo qoidalariga muvofiq birjaning an'anaviy ochiqlik, oshkorlik va shaffoflik tamoyillari asosida o'tkaziladi.

Elektron savdolarida O'zbekiston Respublikasi rezidentlari va norezidentlari, yuridik shaxslarga va yakka tartibdagi tadbirkorlar ishtirok etishlari mumkin.

Buning uchun xaridorlar ERI kalitidan foydalangan holda birjada ro'yxatdan va identifikatsiyadan o'tishlari lozim.

Shuningdek, tuzilgan bitimlar bo'yicha majburiyatlarni bajarilishini kafolatlash maqsadida savdo ishtirokchilaridan birjaning Hisob-kitob kliring palatasiga zakalat mablag'larini kiritilishi ham talab etiladi.

Ayni paytda davzaxira.uzex.uz ixtisoslashtirilgan elektron savdo platformasida po'lat simini sotish bo'yicha "O'zdvaxira" qo'mitasining dastlabki e'loni joylashtirilgan. Mazkur lot bo'yicha boshlang'ich narx mahsulotning bir tonnasi uchun 20 096 155,84 so'm, yetkazib berish muddati esa 10 kun tashkil qiladi.

Mazkur loyiha O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Davlat zaxiralari boshqarish qo'mitasi va O'zbekiston respublika tovar-xom ashyo birjasi o'rtasida 2022-yil 9-fevralda tuzilgan o'zaro kelishuv asosida amalga oshirilmog'da.

Birjaning Navoiy filialida press-tur va davra suhbatlari o'tkazildi

Joriy yil 29 noyabrda "Birja mexanizmlaridan foydalanishni kengaytirish va birjada shaffoflikni ta'minlash" mavzusida ommaviy axborot vositalari ishtirokida O'zbekiston respublika tovar-xom ashyo birjasining Navoiy filialiga press-tur hamda mahalliy tadbirkorlar bilan davra suhbatlari tashkil etildi.

Mazkur tadbirdan ko'zlangan asosiy maqsad bu O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-430-sonli qarorining mazmun-mohiyatini tushuntirish hamda O'zbekiston respublika tovar-xom ashyo birjasining Navoiy filiali faoliyati bilan yaqindan tanishtirishdan iborat bo'ldi.

Tadbirda jurnalist va tadbirkorlar bilan o'tkazilgan jonli muloqot o'tkazilib, birja savdolarini rivojlanishiga oid masalalar muhokama qilindi.

Xususan, ularga 2022 yil 24 noyabrda qabul qilingan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Iqtisodiyot tarmoqlarida birja mexanizmlaridan foydalanishni kengaytirish hamda birja savdolarini tartibga solish tizimini takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-430-son qarorining mazmun-mohiyati tushuntirildi.

Ta'kidlanganidek, mazkur qaror birja savdo operatsiyalarini yanada kengaytirish, tovar-xom ashyo birjalari va ularning professional ishtirokchilari faoliyatini tartibga solishni takomillashtirish maqsadida qabul qilingan.

Hujjat bilan bir qator yangiliklar nazarda tutilgan, shu jumladan:

Tadbirkorlik subyektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazishda bir vaqtning o'zida birja tizimida ham akkreditatsiyadan o'tkazish tartibi joriy etiladi.

Xorijiy yetkazib beruvchilar tomonidan davlat xaridlari tizimida ishtirok etish uchun majburiy tartibda elektron rakamli imzo olish talabi bekor kilinadi.

Birjada tadbirkorlik subyektlarining istiqbolli tovarlar seksiyasi tashkil etiladi.

To'g'ridan-to'g'ri shartnomalarini tuzishda birjaning hisob-kitob kliring tizimi orqali kafolatlash xizmatidan foydalanish imkoniyati yaratiladi.

Birjada tuziladigan eksport-import shartnomalarda ham "forvard" bitimlari o'q'laniladi.

Shuningdek, monopolist korxonalar va davlat ulushi 50% dan yuqori bo'lgan ishlab chiqaruvchilar tomonidan faqatgina birja savdolari orqali sotiladigan tovarlar ro'yxati kengaytirildi.

Ushbu ruyxatga po'lat shar, metall list prokati, suyuq uglerod oksidi, texnik kislorod, kaustik soda, neft koksini, sintetik nafta va barda kabi mahsulotlar kiritildi.

Bundan tashqari, monopolist bo'lmagan korxonalar tomonidan metall listi prokati va sementning 50%, hamda paxtadan olingan chigit, paxta moyi, shrot, sheluxa va iste'mol etil spirtning 100% birja savdolari orqali sotiladi.

Shu bilan birga, Qaror bilan ichki bozorda narxlar keskin oshib ketishining va sun'iy tankislik vujudga kelishining oldini olish bo'yicha tizimni joriy etish hamda xorijiy ekspertlar va konsalting kompaniyalarini jalb qilgan holda Uzbekiston respublika tovar-xom ashyo birjasini rivojlantirish strategiyasini ishlab chiqish belgilangan.

Press-tur davomida ommaviy axborot vositalari vakillari birja filialining faoliyati bilan yaqindan tanishdilar. Xususan, ularga filialning birja savdolarini tashkillashtirish bo'limi, hisob-kitob kliring palatasi va elektron tijorat bo'limlarida kundalik amalga oshiriladigan ishlar batafsil tushuntirildi.

Ta'kidlanganidek, mijozlarga sifatli maslahat berish va xizmat ko'rsatish uchun birja zamonaviy texnologik vositalar, shu jumladan alohida kompyuter uskunalar va LED axborot monitorlari hamda uzluksiz elektr manbai bilan jihatlangan.

O'zbekiston respublika tovar-xom ashyo birjasining Navoiy filialida markaziy savdo zalidan tashqari jami 10 ta savdo maydonchalari, 57 ta brokerlik idoralari va qariyb 112 ta treyderlar faoliyat yuritadi.

Joriy yil boshidan buyon filialda o'tkazilgan elektron savdolar natijasida jami 6,7 trln so'mlik bitimlar tuzilgan

bo'lib, bu o'tgan yilning mos davriga nisbatan 20% ga ko'pdir. Jumladan bitimlarning asosiy qismi, ya'ni 78% birja savdolariga, qolgan 22% esa elektron tijorat savdo tizimlariga to'g'ri kelgan.

Press-tur davomida ommaviy axborot vositalari va tadbirkorlar uchun taqdimotlar ham o'tkazildi. Taqdimotlarda Navoiy viloyatida tadbirkorlarning birja savdolari va onlayn-auksionlarda ishtirok etish tartiblarini batafsil tushuntirildi.

Ta'kidlanganidek, mijozlar birja savdolarida qatnashish uchun birjaning filiali yoki savdo maydonchasida faoliyat yurituvchi brokerlik idorasi bilan shartnoma tuzish kerak. Shuningdek, ular elektron davlat xaridlari, ko'rgazma-yarmarka savdolari, avtoraqam yoki mobil raqamlarning onlayn auksionlarida o'zlarining shaxsiy kabinetlari orqali onlayn tarzda ishtirok etishlari mumkin. Buning uchun birjada bepul asosda onlayn-ro'yxatdan o'tish va garov mablag'larini kiritishning o'zi kifoy.

Shuningdek, birja savdolari va elektron tijorat savdo tizimlarining shaffofligini ta'minlashda birjaning rasmiy veb-sayti, ijtimoiy tarmoqlardagi sahifalari va boshqa media resurslaridan keng foydalaniladi. Xususan, birjaning uzex.uz veb-saytida foydalanuvchilar birja faoliyati va xizmatlariga doir barcha ma'lumotlarni olishlari mumkin.

Birjada muloqot aloqalari va jamoatchilik nazoratining arali tizimi ham yaratilgan. Elektron savdolarida ishtirok etishda muammolarga duch kelgan holda fuqarolar va tadbirkorlar @uzexfeedbackbot, korruptsiya holatlari bo'yicha esa @uzexanticorruptionbot telegram-botlari orqali murojaat qilishlari mumkin.

Press-turda matbuot xodimlari birjaning savdo zalida elektron birja savdolarini bevosita kuzatish imkoniyatiga ega bo'ldilar. Birja brokerlari tadbir ishtirokchilariga brokerlik idorasini ochish tartibi va treyderlarning kundalik ish faoliyati bilan tushuntirildi.

Press-tur va davra suhbatlari davomida birja mutaxassislari jurnalistlar va tadbirkorlarning qiziqtirgan savollariga javob berishdi.

Ko'rgazma-yarmarka savdolari

UZ **EX** **YARMARKA**

www.yarmarka.uzex.uz

Savdolarida ishtirok etish bo'yicha qo'llanma

Yangi Ko'rgazma-yarmarka savdolarida ishtirok etish uchun dastlab Ko'rgazma-yarmarka savdolari veb-sayti

www.yarmarka.uzex.uz

da ro'yxatdan o'ting.

Ro'yxatdan o'tish

- 1** Veb-saytga kiring va ro'yxatdan o'tish bo'limida faoliyatingizdan kelib chiqib mijoz turini tanlang.
- 2** Tashkilot to'g'risidagi ma'lumotlarni elektron raqamli imzo (ERI) yoki yagona identifikatsiya tizimi (ONE ID) orqali to'ldiring.
- 3** Tijorat bankdagi hisobraqamlaringizni kiriting.
- 4** Shaxsiy kabinetingizni faollashtiring.

Sotuv

- 1** Shaxsiy kabinetingiz orqali tovar to'g'risidagi barcha ma'lumotlarni kiriting, hamda uning fotosuratini tizimga yuklang.
- 2** Tovarni sotish uchun savdo turi va shaklini tanlang.
- 3** Kafolatlangan savdo uchun hisob-kitob kliring palatasiga 10% gacha garov mablag'ini kiriting.
- 4** Narxlarini so'rash mexanizmi qo'llanilganda tizim tomonidan berilgan auktsion davomida o'z narx taklifingizni bering.
- 5** To'lovlar amalga oshirilgandan so'ng tuzilgan shartnoma shartlariga muvofiq tovarni yuklang.

Xarid

- 1** Shaxsiy kabinet orqali xarid qilmoqchi bo'lgan tovarni qidirib toping va uni tanlang.
- 2** Mazkur tovar bo'yicha sotuvchi tomonidan ko'rsatilgan savdo turi va shakliga muvofiq savdoda ishtirok eting.
- 3** Kafolatlangan savdo uchun hisob-kitob kliring palatasiga 10% gacha garov mablag'ini kiriting.
- 4** Narxlarini so'rash mexanizmi nazarda tutilgan taqdirda, mazkur xizmat turidan foydalanib, eng arzon narx taklif etilgan tovarni tanlang.
- 5** Shartnoma tanlangan savdo turidan kelib chiqqan holda tuziladi.
- 6** Kafolatlangan savdo shakli nazarda tutilgan taqdirda, tovar uchun to'lovlarning qolgan qismini kiriting.
- 7** To'lovlar amalga oshirilgandan so'ng shartnoma shartlariga muvofiq xarid qilingan tovarga egalik qiling.

Savdolar shaxsiy kabinet orqali amalga oshiriladi. Yangi Ko'rgazma-yarmarka savdolari kafolatli yoki kafolatsiz shakllarda o'tkazilishi mumkin.

O'zbekiston respublika tovar-xom ashyo birjasining elektron haftalik gazetasi

Muassis: «O'zbekiston respublika tovar-xom ashyo birjasi» AJ
Bosh muharrir: Hikmatullo Tillaboyev.
Gazeta uchun mas'ul: Mashxura Haqberdiyeva.
Dizayner: Nuriddin Haydarov.

Tel: 71-207-00-33
Faks: 71-213-33-19
Manzil: 100090, Toshkent shahri, Bobur ko'chasi, 77-uy.
E-mail: press-service@rtsb.uz
Gazetadan ko'chirib bosilgan materiallar «UZEX xabarlari» dan olindi deb ko'rsatilishi shart.
Reklama qilinayotgan mahsulotlar sertifikatlangan, xizmatlar litsenziyalangan.
Tiraj: Elektron nusxada

Gazeta Toshkent shahar Matbuot va axborot boshqarmasi tomonidan 02-0081-raqam bilan 2007 yil 21 may kuni ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-636X